

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

Кафедра економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
О.Г. Осауленко
«25» березня 2021 року

ПРОГРАМА

для вступних випробувань з географії
зі спеціальностей:

051 «Економіка»

071 «Облік і оподаткування»

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

073 «Менеджмент»

281 «Публічне управління та адміністрування»

для денної та заочної форми навчання
(для освітнього ступеня «бакалавр»)

Затверджено Вченою радою НАСООА,
Протокол від 25 . березня .2021 № 6

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	2
ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ.....	3
ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	12
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	14
КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ	15

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступних випробувань з предмета «Географія» для абітурієнтів розроблена на підставі Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 15.10.2015 №1085 «Положення про приймальну комісію вищого навчального закладу», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.11.2015 р. за №1353/27798, наказу Міністерства освіти і науки України від 15.10.2020 №1274 «Про затвердження Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України в 2021 році», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 09.12.2020 р. за №1225/35508, Правил прийому на навчання до Національної академії статистики, обліку та аудиту в 2021 році, затверджених Вченою радою Академії, протокол від 24.12.2020 №3, Положення про приймальну комісію Національної академії статистики, обліку та аудиту, затвердженого Вченою радою Академії, протокол від 24.12.2020 №3, програми зовнішнього незалежного оцінювання з географії, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 26.06.2018 р. № 696.

Згідно з вимогами до прийому абітурієнтів для підготовки за освітнім ступенем «бакалавр» на базі повної загальної середньої освіти вступні випробування з географії здійснюються предметною екзаменаційною комісією.

Мета вступних випробувань з географії:

- 1) виявити і оцінити рівень навчальних досягнень вступників;
- 2) оцінити ступінь підготовленості вступників до подальшого навчання у вищому навчальному закладі.

Завдання вступних випробувань з географії полягають в оцінці у вступників: розвитку географічного мислення; здатності застосовувати географічні знання та набуті вміння для аналізу природних, суспільних і господарських процесів, подій, явищ; сформованості комплексного, просторового, соціально-орієнтованого уявлення про Землю на основі краєзнавчого, регіонального та планетарного підходів; здатності реалізовувати географічні компетенції у повсякденному житті та майбутній трудовій діяльності; рівня сформованості географічної культури.

Вступні випробування проводяться у письмовій формі.

При підготовці до вступних випробувань абітурієнтам рекомендується користуватися літературою, список якої наведено у кінці програми.

Підготовка відповідей – в академічній аудиторії в присутності членів предметної екзаменаційної комісії.

Письмові відповіді повинні бути акуратно і розбірливо написаними ручкою на спеціально проштемпельованих аркушах формату А4 (виданих безпосередньо на початку випробувань). На кожному із аркушів абітурієнтом зазначається номер варіанту завдання, прізвище, ім'я та по-батькові.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Розділ 1. Загальна географія

1.1. Вступ

Географія як наука, розвиток географічних досліджень. Об'єкт та предмет вивчення географії. Місце географічних дисциплін у системі наук. Джерела географічних знань. Методи географічних досліджень. Розвиток уявлень про форму, розміри та рухи Землі. Найвизначніші географічні відкриття, видатні мандрівники. Географічні дослідження світу та України в різні історичні епохи. Вітчизняні вчені-географи. Сучасні географічні дослідження та їх значення.

1.2. Способи зображення Землі

Зображення земної поверхні на малюнку, плані, карті, глобусі, аерофотознімку та космічному знімку. Поняття «план місцевості», «географічна карта», «топографічна карта», «азимут». Картографічні проекції та спотворення. Елементи градусної сітки. Легенда карт. Види масштабу. Класифікація карт. Топографічні карти та їх практичне використання. Визначення напрямків географічних координат об'єктів, абсолютної та відносної висоти місцевості, глибини морів і океанів. Способи вимірювання відстаней на різних географічних і топографічних картах. Орієнтування на місцевості за місцевими ознаками. Значення карт у житті людини.

1.3. Літосфера та рельєф

Внутрішня будова Землі. Поняття «земна кора», «літосфера», «літосферна плита», «тектонічні структури», будова та типи земної кори, породи та мінерали що її складають. Геологічне літочислення, геологічний вік, геохронологічна таблиця. Внутрішні процеси в літосфері. Рухи літосферних плит. Походження материків і океанів. Вулкани та землетруси, райони їх поширення. Зовнішні сили, що змінюють земну поверхню. Корисні копалини їх класифікація за походженням. Основні форми земної поверхні: гори, рівнини. Рельєф дна Світового океану. Значення рельєфу в господарській діяльності людини та вплив діяльності людини на рельєф.

1.4. Атмосфера та клімат

Поняття «атмосфера», її склад та будова, значення. Сонячна радіація та її розподіл в атмосфері й на земній поверхні. Теплові пояси та їх межі (тропіки і полярні кола). Температура земної поверхні та повітря, її зміни з висотою і розподіл залежно від кута падіння сонячних променів. Атмосферний тиск, його вимірювання. Основні пояси атмосферного тиску Землі. Загальна циркуляція атмосфери. Постійні вітри. Циклони й антициклони. Сезонні та місцеві вітри. Вологість повітря. Хмари. Атмосферні опади та їх утворення. Розподіл опадів на поверхні земної кулі. Повітряні маси й атмосферні фронти. Поняття

«клімат». Кліматичні пояси та області. Кліматична карта. Залежність клімату від широти місцевості, морських течій, близькості до морів, рельєфу, антропогенного впливу. Погода, добові та сезонні коливання її метеорологічних елементів. Спостереження за погодою та її прогнозування. Вплив клімату та погоди на господарську діяльність.

1.5. Гідросфера

Поняття «гідросфера» та її основні частини. Світовий океан та його частини: океани, моря, затоки, протоки. Суходіл в океані. Властивості вод Світового океану та причини її неоднорідності. Водні маси. Рух води в Світовому океані. Морські течії. Води суходолу. Річка та її частини. Елементи річкової долини. Річкові басейни. Живлення та режим річок. Озера, їх походження. Болота. Льодовики, багаторічна мерзлота. Підземні води. Джерела. Штучні водойми. Використання Світового океану та вод суходолу в господарській діяльності людини.

1.6. Біосфера

Поняття «біосфера», її складові та межі. Ґрунти, їхні властивості та відмінності. Рослинність суходолу і океану. Тваринний світ суходолу і океану. Вплив біосфери на інші оболонки. Вплив людини на біосферу. Охорона біосфери.

1.7. Географічна оболонка. Загальні закономірності природи Землі

Поняття «географічна оболонка». Загальні закономірності географічної оболонки: цілісність, кругообіг речовин та енергії, ритмічність, комплексність. Зональні та азонанальні природні комплекси. Зміна природних комплексів під впливом господарської діяльності людини.

Розділ 2. Географія материків та океанів

2.1. Вступ

Предмет вивчення географії материків і океанів. Значення та завдання курсу «Географія материків і океанів». Поняття «материк» і «частина світу». Основні географічні закономірності розвитку природи Землі: закономірності формування рельєфу, клімату, географічних поясів та природних зон. Формування зональних та азонанальних природних комплексів на материках.

2.2. Океани: Тихий океан, Атлантичний океан, Індійський океан, Північний Льодовитий океан

План характеристики природного комплексу океану. Особливості фізико-географічного положення океанів. Історичні відомості про освоєння та дослідження різних частин Світового океану. Тектонічні структури та рельєф дна океанів. Характерні риси клімату. Властивості водних мас та океанічні

течії. Своєрідність органічного світу океанів. Природні ресурси океанів та їх використання. Проблема забруднення океанічних вод.

2.3. Материка: Африка, Австралія, Південна Америка, Антарктида, Північна Америка, Євразія

Фізико-географічне положення материка. Особливості берегової лінії. Історія відкриття і дослідження окремих територій материка. Геологічна будова. Сейсмічно активні області. Основні форми рельєфу материка. Найбільші рівнини і гори. Корисні копалини, закономірності їх походження та розміщення на материку. Загальні особливості клімату. Кліматичні пояси і типи клімату. Води суходолу: головні річкові системи, озера, басейни підземних вод, їх гідрологічні особливості. Природні зони та закономірності їх розміщення. Особливості ґрунтового, рослинного покриву та тваринного світу. Висотна поясність у горах материка.

2.4. Земля – наш спільний дім

Взаємодія людини і природи. Природні ресурси материків і океанів, їх класифікація. Зміна взаємозв'язків між компонентами природи під впливом господарської діяльності людини. Порушення рівноваги в природних комплексах материків та океанів. Проблема забруднення навколишнього середовища. Види забруднення, основні джерела їх надходження. Природоохоронні території. Міжнародні організації з охорони природи.

Розділ 3. Фізична географія України

3.1. Україна та її географічні дослідження

Географічне положення, формування території України. Загальні відомості про Україну. Формування території, сучасні розміри, адміністративно-територіальний поділ. Географічне положення, кордони, розташування території України стосовно годинних поясів. Місце України на політичній та економічній карті світу. Господарська оцінка економіко-географічного положення

3.2. Природні умови і ресурси України

Рельєф, тектонічна, геологічна будова, мінеральні ресурси. Основні риси рельєфу: низовини, височини, гори. Тектонічні структури, їх будова та рухи. Особливості геологічної будови території України. Геоморфологічна будова. Чинники виникнення несприятливих геологічних і геоморфологічних процесів та шляхи їх попередження та запобігання. Мінерально-сировинні ресурси та їх класифікація. Закономірності поширення, характеристика та господарська оцінка паливних, рудних і нерудних корисних копалин.

Кліматичні умови та ресурси. Основні кліматотвірні чинники. Загальні риси клімату. Типи повітряних мас. Розподіл температури повітря і опадів на території України. Основні кліматичні показники. Сезонні особливості клімату.

Причини виникнення і наслідки дії небезпечних метеорологічних явищ на території країни, їх поширення. Кліматичні ресурси. Метеоспостереження, прогнози погоди.

Внутрішні води та водні ресурси. Загальні гідрологічні особливості території України. Поверхневі води, особливості їх формування і розподілу. Основні річкові басейни. Канали. Болота, їх типи і поширення. Озера і водосховища. Підземні води. Несприятливі гідрологічні явища і заходи запобігання їм. Водні ресурси України, шляхи їх раціонального використання і охорони.

Ґрунти, рослинний покрив, тваринний світ. Ґрунтовий покрив. Умови ґрунтоутворення, властивості, основні генетичні типи ґрунтів, закономірності їх поширення. Карта ґрунтів України. Господарське використання ґрунтів. Земельні ресурси України. Охорона земельних ресурсів. Різноманітність видового складу рослинності, закономірності поширення рослинності. Рослинні комплекси лісів, степів, луків. Рослинні ресурси, їх охорона і відтворення. Зелена книга України. Різноманітність видового складу тварин. Фауністичний склад лісів, степів, луків, боліт, водойм, Українських Карпат і Кримських гір. Тваринні ресурси, заходи з їх охорони і відтворення. Червона книга України.

3.3. Природні комплекси України

Природно-територіальні комплекси. Умови розвитку й характерні риси природних комплексів. Взаємодія чинників і компонентів ПТК. Ландшафти та їх класифікація. Фізико-географічне районування України, його наукове і практичне значення.

Природні комплекси рівнин. Мішані та широколистяні ліси. Лісостеп. Степ. Господарська характеристика природних зон, проблеми використання природних ресурсів й охорони природи.

Гірські природні комплекси. Українські Карпати. Кримські гори. Природногосподарська характеристика гірських областей, проблеми використання ресурсів й охорони природи.

Природні комплекси морів. Чорне та Азовське моря. Природногосподарська характеристика морів, проблеми використання ресурсів та охорони природи.

3.4. Використання природних умов і ресурсів та їх охорона

Геоєкологічна ситуація. Геоєкологічна ситуація. Основні забруднювачі навколишнього середовища. Вплив геоєкологічної ситуації на населення.

Використання й охорона природних умов і ресурсів. Природоохоронні заходи. Законодавчі акти про природно-заповідний фонд. Категорії природно-заповідного фонду. Природоохоронні комплекси. Національна екологічна мережа. Моніторинг навколишнього середовища.

Розділ 4. Загальні положення економічної та соціальної географії

4.1. Вступ

Економічна та соціальна географія як наука. Предмет економічної та соціальної географії. Економічна та соціальна географія в системі географічних наук. Зв'язок економічної та соціальної географії з іншими науками. Методи економіко-географічних досліджень.

4.2. Населення

Кількість, розміщення, статева і вікова структура населення. Поняття “природний рух населення”. Відтворення населення. Демографічні процеси і демографічна політика. Механічний рух (міграції) населення. Поняття “еміграція”, “імміграція”, “міграція”, “сальдо міграції”. Внутрішні і зовнішні міграції. Міграційні процеси і міграційна політика держав. Статеві-віковий склад населення, його наслідки.

Система розселення населення. Міське і сільське населення. Типи населених пунктів. Урбанізація. Субурбанізація. Міські агломерації. Типи міст за розмірами та за функціями. Типи сільських поселень, особливості їх розміщення.

Трудові ресурси та зайнятість населення. Поняття “трудові ресурси”, “економічно активне населення”, “зайнятість населення”, “безробіття”.

Взаємодія суспільства і природи. Географічне середовище як сфера взаємодії суспільства і природи. Ресурсозабезпеченість. Природокористування: раціональне і нераціональне.

4.3. Господарство

Загальна характеристика господарства. Поняття про господарство і національний господарський комплекс. Міжнародний географічний поділ праці (МГПП). Поняття “НТР” та її основні риси. Галузева структура господарства. Поняття “галузь” і “міжгалузевий комплекс”. Форми суспільної організації виробництва. Інфраструктура, її види. Поняття про територіальну структуру господарства. Значення зовнішніх економічних зв'язків у господарстві країни.

Економічний потенціал. Поняття соціально-економічного розвитку. Валовий національний продукт, національний доход. Показники якості життя.

Промисловість. Промисловість як сфера матеріального виробництва. Галузева структура паливної промисловості. Сировинна база. Вугільна промисловість. Нафтова промисловість. Нафтопереробна промисловість. Газова промисловість. Електроенергетика як складова ПЕК. Основні типи електростанцій. Енергосистема. Альтернативні способи одержання енергії. Чорна металургія. Сировинна база. Чинники розміщення. Кольорова металургія. Склад і сировинна база. Чинники розміщення підприємств галузі. Роль машинобудування у господарстві держави. Структура галузі. Міжгалузеві та внутрішньогалузеві зв'язки. Чинники розміщення: наукоємні, трудомісткі і металомісткі галузі. Хімічна промисловість, її галузева структура. Природно-

сировинна база хімічної промисловості і використання відходів. Структура та значення лісової та деревообробної промисловості, особливості її розміщення. Целюлозно-паперове і лісохімічне виробництво. Галузева структура промисловості будівельних матеріалів. Чинники розвитку і розміщення. Сировинна база. Галузева структура легкої промисловості. Чинники її розміщення. Галузевий склад харчової промисловості. Чинники розміщення галузей.

Сільське господарство. Значення сільського господарства в економіці держави. Галузева структура сільського господарства. Зв'язок сільського господарства з іншими галузями. Природно-географічні фактори розвитку сільського господарства. Сільськогосподарські угіддя, їх структура. Меліорація земель. Галузева структура і виробничі особливості рослинництва. Тваринництво, його структура. Кормова база тваринництва.

Транспорт. Роль транспорту в розвитку господарства країни. Види транспорту. Залізничний транспорт. Автомобільний транспорт. Водний транспорт. Повітряний транспорт. Трубопровідний транспорт.

Соціальна сфера. Галузі соціальної сфери. Сфера послуг. Галузі виробництва товарів народного споживання, їх значення.

Розділ 5. Економічна і соціальна географія України

5.1. Населення України

Кількість, розміщення, статеві і вікові структури населення. Заселення території України. Кількість, розміщення, статеві і вікові структури населення. Територіальні чинники розміщення та густоти населення. Природні й економічні умови, які впливають на основні показники розміщення населення. Природний рух населення. Демографічна ситуація. Міграція населення, її види та причини. Українська діаспора та причини її виникнення.

Національний та етнічний склад населення. Національний склад населення. Етнографічні групи. Регіональні відмінності духовної культури населення (мова, релігії, звичаї).

Система розселення населення. Система розселення. Урбанізація та регіональні відмінності в її рівнях. Типи міських поселень. Функції міст і міські агломерації. Сільське розселення та його територіальні відмінності, соціальні проблеми.

Трудові ресурси, зайнятість населення. Трудові ресурси. Зайнятість населення у сфері матеріального виробництва та невиробничій сфері. Проблеми зайнятості та її географічні аспекти.

5.2. Господарство України

Загальна характеристика господарства, економічний потенціал. Основні риси структури господарства. Сучасні проблеми розвитку та територіальної організації господарства. Розвиток ринкової інфраструктури в Україні.

Промисловість. Загальна характеристика розвитку та розміщення промисловості. Галузева структура, спеціалізація. Сучасні проблеми і перспективи розвитку та розміщення промисловості.

Паливна промисловість. Структура, місце і роль у господарстві. Вугільна промисловість. Райони видобутку бурого і камяного вугілля. Нафтова і газова промисловість. Основні райони нафто- і газовидобутку. Центри нафтопереробного виробництва. Торф'яна промисловість.

Електроенергетика, її структура, розвиток і розміщення основних типів електростанцій. Екологічні проблеми розвитку паливної промисловості та електроенергетики. Енергозбереження, альтернативні джерела енергії.

Металургійна промисловість. Структура, місце і роль у господарстві. Чинники розвитку та розміщення. Сировинна база. Географія чорної металургії. Кольорова металургія. Основні галузі та їх розміщення. Проблеми й перспективи розвитку металургійної промисловості.

Машинобудівна та металообробна промисловість. Значення, місце і роль у господарстві. Структура галузі і принципи розміщення окремих виробництв: важкого, сільськогосподарського, транспортного, електротехнічного та ін. Територіальна організація машинобудування. Проблеми і перспективи розвитку.

Хімічна промисловість. Значення, місце і роль галузі. Сировинна база. Галузева структура хімічної промисловості. Географія окремих виробництв хімічної промисловості. Проблеми і перспективи розвитку.

Лісова промисловість. Структура і значення. Лісове господарство (лісозаготівля). Основні райони заготівлі лісу, проблеми відтворення і раціонального використання лісових ресурсів.

Деревообробна промисловість. Целюлозно-паперове та лісохімічне виробництво. Географія виробництв лісової промисловості, проблеми і перспективи розвитку.

Промисловість будівельних матеріалів. Структура і значення. Чинники розвитку і розміщення. Сировинна база. Географія цементного виробництва.

Легка промисловість. Художні промисли. Структура, принципи розміщення. Географія текстильної (бавовняної, вовняної, лляної і шовкової), швейної та трикотажної, шкіряно-взуттєвої промисловості. Основні центри художніх промислів.

Харчова промисловість. Галузева структура, особливості спеціалізації, принципи розміщення і географія. Проблеми і перспективи розвитку.

Сільське господарство. Роль, місце і значення сільського господарства. Земельний фонд. Меліорація земель. Рослинництво. Зернові культури. Вирощування технічних культур, картоплі й овочів. Садівництво, ягідництво і виноградарство. Тваринництво. Рибне господарство.

Соціальна сфера. Галузева структура, значення. Сфера послуг. Структура галузі. Рекреаційно-туристське господарство. Проблеми і перспективи розвитку галузі.

Транспорт і зовнішньоекономічні зв'язки України. Основні види

транспорту, їх характеристика. Особливості розміщення. Географія перевезень. Залізнична мережа України. Автомобільний транспорт, найважливіші автомагістралі. Трубопровідний транспорт, транзитні шляхи транспортування нафти і газу. Водний транспорт, морські і річкові порти. Повітряний транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки України.

5.3. Економіко-географічні райони України

Характеристика економічних районів. Економіко-географічна характеристика (за типовим планом: економіко-географічне положення та його господарська оцінка; природні умови і ресурси; населення і трудові ресурси; особливості галузевої та регіональної структури господарства; промисловість та її структура; характеристика основних галузей сільського господарства; транспорт, основні його види та географія; зовнішньоекономічні зв'язки; регіональні відмінності). Географічний поділ праці й економічне районування. Східний, Донецький, Придніпровський, Причорноморський, Подільський, Центральний, Карпатський, Поліський райони (коротка економіко-географічна характеристика).

Розділ 6. Економічна та соціальна географія світу

6.1. Загальна економіко-географічна характеристика світу

Сучасна політична карта світу. Етапи формування політичної карти світу. Типологія країн. Показники, що визначають рівень економічного розвитку країн. Форми правління й адміністративно-територіальний устрій країн. Сучасна політична карта Європи, Азії, Африки, Америки, Австралії й Океанії. Міжнародні організації.

Населення. Кількість населення світу та його динаміка. Етнічний (національний) склад населення. Найчисленніші народи і мовні сім'ї. Релігії народів світу. Нерівномірність розміщення населення на Землі. Міське населення. Агломерації, мегалополіси. Процеси урбанізації Сільське населення світу. Міграційні процеси. Трудові ресурси та зайнятість населення в різних сферах господарства країн та регіонів світу.

Географія світових природних ресурсів. Природні ресурси світу: мінеральні, водні, земельні, лісові, рекреаційні, Світового океану. Ресурсозабезпеченість і ресурсозбереження.

Світове господарство. Географія промисловості світу. Світова паливно-енергетична система. Географія вугільної, нафтової і газової промисловості. Електроенергетика світу. Чорна і кольорова металургія світу, основні райони розміщення металургійного виробництва. Машинобудування світу: географія основних галузей. Основні райони розміщення: хімічної, лісової і деревообробної, легкої, харчової промисловості.

Географія сільського господарства. Особливості розвитку і розміщення галузей рослинництва і тваринництва.

Географія транспорту. Розвиток та розміщення найважливіших видів

транспорту: залізничного, автомобільного, водного, повітряного.

Міжнародні економічні зв'язки. Основні форми економічного співробітництва. Міжнародний туризм та його різновиди.

Глобальні проблеми людства. Виникнення і суть глобальних проблем людства. Найважливіші проблеми сучасності: демографічна, екологічна, енергетична, продовольча, бідності, війни і миру, освоєння ресурсів Світового океану та шляхи їх розв'язання.

6.2.Регіони та країни світу

Економіко географічна характеристика регіонів та країн світу. Економіко-географічна характеристика регіонів та окремих держав (за типовим планом: економіко-географічне положення та його господарська оцінка; природні умови і ресурси; населення і трудові ресурси; особливості галузевої та регіональної структури господарства; промисловість та її структура; характеристика основних галузей сільського господарства; транспорт, основні його види та географія; зовнішньоекономічні зв'язки; регіональні відмінності).

Загальна характеристика країн Європи. Німеччина. Велика Британія. Франція. Італія. Польща. Білорусь. Росія.

Загальна характеристика країн Азії. Японія. Китай. Індія.

Країни Америки. США, Канада.

Загальна характеристика країн Латинської Америки.

Загальна характеристика країн Африки.

Загальна характеристика Австралії та країн Океанії.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Поняття «план місцевості», «географічна карта», «топографічна карта», «азимут». Види масштабу.
2. Внутрішня будова Землі. Поняття «земна кора», «літосфера», «літосферна плита», «тектонічні структури».
3. Вулкани та землетруси, райони їх поширення.
4. Основні форми земної поверхні: гори, рівнини.
5. Поняття «атмосфера», її склад та будова, значення.
6. Склад літосфери
7. Повітряні маси й атмосферні фронти.
8. Поняття «гідросфера» та її основні частини.
9. Світовий океан та його частини: океани, моря, затоки, протоки
10. Річкові басейни. Живлення та режим річок.
11. Ґрунти, їхні властивості та відмінності.
12. Загальні закономірності географічної оболонки
13. Поняття «материк» і «частина світу».
14. Геологічна будова та рельєф дна океанів.
15. Фізико-географічне положення материків
16. Порушення рівноваги в природних комплексах материків та океанів.
17. Географічне положення, кордони, розташування території України стосовно годинних поясів
18. Тектонічна структура території України
19. Основні риси рельєфу України
20. Закономірності поширення, характеристика і господарська оцінка паливних, рудних і нерудних корисних копалин в Україні.
21. Загальні риси клімату України, розподіл температури повітря і опадів на території країни.
22. Поверхневі води України, особливості їх формування і розподілу.
23. Стан забезпеченості водними ресурсами в Україні
24. Умови ґрунтоутворення, властивості, основні генетичні типи ґрунтів України, закономірності їх поширення.
25. Зелена книга України.
26. Умови розвитку й характерні риси природних комплексів України.
27. Природногосподарська характеристика Чорного та Азовського морів
28. Поняття “природний рух населення”. Відтворення населення.
29. Механічний рух (міграції) населення.
30. Міське і сільське населення. Типи населених пунктів.
31. Поняття “трудові ресурси”, “економічно активне населення”, “зайнятість населення”, “безробіття”.
32. Показники соціально-економічного розвитку. Валовий внутрішній продукт, національний дохід.
33. Сутність міжнародного географічного поділу праці (МГПП).
34. Поняття про світове господарство. Етапи його формування, чинники і

- принципи розміщення.
35. Територіальна структура господарства: промислові райони, промислові вузли, промислові центри, промислові пункти
 36. Галузева структура промисловості
 37. Принципи розміщення промислових підприємств
 38. Галузева структура сільського господарства.
 39. Роль транспорту в розвитку господарства країни. Види транспорту.
 40. Кількість, розміщення, статеві і вікова структура населення України
 41. Особливості систем розселення в областях України
 42. Трудові ресурси України, проблеми зайнятості та її географічні аспекти.
 43. Основні риси структури господарства України.
 44. Паливно-енергетичний комплекс (ПЕК) України: значення та структура.
 45. Металургійний комплекс України: значення та структура.
 46. Машинобудівний комплекс України: значення та структура.
 47. Хімічний комплекс України: значення та структура
 48. Електроенергетика України: значення та структура.
 49. Атомні електростанції України
 50. Роль, місце і значення сільського господарства в Україні.
 51. Основні види транспорту в Україні та особливості розміщення
 52. Економічне районування згідно із сучасною концепцією Ради по вивченню продуктивних сил НАН України.
 53. Сучасна політична карта світу
 54. Трудові ресурси та зайнятість населення в різних сферах господарства країн та регіонів світу.
 55. Природні ресурси світу: мінеральні, водні, земельні, лісові, рекреаційні.
 56. Світова паливно-енергетична система
 57. Географія вугільної, нафтової і газової промисловості світу.
 58. Основні форми міжнародного економічного співробітництва.
 59. Виникнення і суть глобальних проблем людства.
 60. Форми правління і адміністративно-територіального устрою країн світу.
 61. Загальна характеристика країн Європи.
 62. Загальна характеристика країн Азії.
 63. Загальна характеристика країн Америки.
 64. Загальна характеристика країн Африки.
 65. Загальна характеристика Австралії та країн Океанії.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бершадська Т. Економічна і соціальна географія світу: підручник / Т.Бершадська. - Тернопіль: Підручники і посібники, 2010. – 296 с.
2. Гілецький Й.Р. Економічна і соціальна географія України: підручник / Й.Р.Гілецький. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. – 272 с.
3. Гільберг Т.Б. Географія: підручник / Т.Б.Гільберг, Л.Б.Паламарчук. - Тернопіль: Підручники і посібники, 2015. – 268 с.
4. Грицик В. Екологія довкілля. Охорона природи: навчальний посібник / В. Грицик, Ю. Канарський, Я. Бедрій. - К. : Кондор, 2012. - 292 с.
5. Гуцул Т.А. Економічне районування України [Електронний ресурс] / Т.А.Гуцул. – Режим доступу : <http://sophus.at.ua/publ/2015>.
6. Запольський А.К., Салюк А.І. Основи екології / За ред. К.М. Ситника. – К : Вища школа, - 2012. - 382 с.
7. Квак М. Національне багатство України: стан та перспективи [Електронний ресурс] / М. Квак. – Режим доступу : http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/213/1/1-2008_v_tneu.pdf.
8. Паламарчук Л.Б. Географія 10. Профільний рівень / Л.Б.Паламарчук. – К. : Генеза, 2010. – 303 с.
9. Транскордонне співробітництво та розвиток транскордонних кластерів: Збірник / Під ред. В.С.Куйбіди, А.Ф.Ткачука, В.В.Толкованова. – К.: Видавництво «Крамар», 2009. – 242 с.
10. Шуліка С.Л. Географія. Материка та океани. 7 клас: розробки уроків. / С.Л.Шуліка. – Х. : Вид-во «Ранок», 2015. – 368 с.

КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ

Підсумкова оцінка визначається за 200-бальною шкалою предметною екзаменаційною комісією.

При оцінці результатів вступних випробувань з географії тестовий бал обчислюється як арифметична сума всіх набраних балів за кожне виконане завдання (табл.1).

Таблиця 1

Розподіл балів, які отримують абітурієнти

	Оцінка в балах
Теоретичне питання 1	0-20
Теоретичне питання 2	0-20
Пакет тестових завдань	0-60
Разом	0-100